

Indholdsfortegnelse

1. Detentionslokalerne.....	2
2. Rapportgennemgang.....	4
2.1.....	7
2.2.....	10
2.3.....	13
2.4.....	14
2.5.....	16
2.6.....	22
2.7.....	22
3. Opfølgning.....	24
4. Underretning.....	24

Den 21. november 2000 foretog jeg og tre af embedets øvrige medarbejdere inspektion af detentionen i Kalundborg. I forbindelse med inspektionen modtog jeg rapportmateriale til gennemgang, jf. nærmere nedenfor under pkt. 2.

Denne rapport har i en foreløbig udgave være sendt til Politimesteren i Kalundborg og Justitsministeriet for at myndighederne kunne få lejlighed til at fremkomme med eventuelle bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til. Politimesteren i Kalundborg har i brev af 18. april 2001 fremsat nogle bemærkninger der er indarbejdet i denne rapport. Jeg har ikke modtaget bemærkninger fra Justitsministeriet.

1. Detentionslokalerne

Detentionslokalerne er beliggende i stueplan på politistationen. Der er i alt to detentionslokaler på hver ca. seks m². Indgang til lokalerne sker ad en bagindkørsel (baggård).

Visitationen inden anbringelse i detentionen foregår i et lille forrum ved indgangen til detentionslokalerne. Her findes bl.a. en skranke og skabe til opbevaring af de tilbageholdtes effekter mv. Der findes endvidere bl.a. en vejledning til anholdte, men ikke nogen vejledning om alkoholafvænnning.

Detentionslokalerne har grålige vægge og blåmalet betongulv. Der er endvidere i hvert af lokalerne en rist i gulvet. På gulvet er der anbragt to madrasser oven på hinanden og tæpper. Der er endvidere to ventilationsskakte (en ny og en gammel) med riste i.

I loftet er der indbygget et kamera hvor glasset i det ene lokale (til venstre for indgangen) var ridset og begge steder beskidt. Der er endvidere en mikrofon og en højttaler. På væggen er der en kaldeknop. Alle instrumenter blev afprøvet og virkede under inspektionen.

Jeg går ud fra at glassene er rensat, og at politimesteren overvejer om det glas der er ridset, bør udskiftes.

Belysningen består af en indbygget lampe i loftet (og en pære bag en glasplade over døren der ikke var tændt). Der er endvidere gulvvarme.

Der er i hvert lokale to vinduer i matteret plexiglas så det ikke er muligt at kigge ind eller ud af vinduerne. I begge lokaler var der brand- og slagmærker på vinduerne, værst i lokalet til venstre for indgangen.

Dørene i detentionslokalerne er en del ridset og har store mærker efter slag. På væggen i detentionslokalet til venstre for indgangen er der endvidere skrevet (ridset) en del.

Det forhold at der er brandmærker, ridsemærker og mærker efter slag, kan give det indtryk at visitationen i nogle tilfælde ikke er foretaget med tilstrækkelig omhyggelighed idet de indsatte har kunnet medbringe genstande som har kunnet bruges til disse beskadigelser. På samme måde vil sådanne genstande kunne bruges til selvbeskadigelse. Jeg henviser til Kundgørelse II nr. 55 af 28. marts 1994 om detentionsanbringelse af spirituspåvirkede personer, § 13, stk. 1, hvorefter den tilbageholdte skal fratages alle genstande som kan benyttes til at volde skade på den pågældende selv, på andre personer eller på ting. Jeg er dog opmærksom på at f.eks. lynlåse og ringe vil kunne anvendes til at ridse med.

Idet jeg går ud fra at politimesteren overvejer at indskærpe reglerne for visitation ved detentionsanbringelser, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Imellem detentionslokalerne er der et toilet.

Det blev oplyst at der ikke er sket en egentlig istandsættelse af detentionslokalerne i mange år, og at der kun har været tale om maling af vægge og pletmaling en enkelt gang inden for de sidste 10-12 år.

2. Rapportgennemgang

Jeg bad under inspektionen om rapportmateriale vedrørende de seneste 20 detentionsanbringelser forud for den 12. oktober 2000 hvor inspektionen blev varslet. Jeg modtog herefter udskrifter fra POL-SAS (Politiets Sagsstyringssystem) vedrørende 20 anbringelser der dækker perioden fra den 1. oktober 2000 til den 20. november 2000. Selv om de ikke vedrører den ønskede periode, har jeg efter omstændighederne valgt at gennemgå disse anbringelser.

I flere tilfælde har der været tale om flere end en anbringelse i løbet af en dag. Anbringelserne nævnt under gennemgangen nedenfor er angivet med det "AP.nr." (anholdelsesprotokolnummer) der er angivet i udskriften fra POL-SAS.

I tre tilfælde (AP.nr. 420, 458, og 460) er det i teksten udtrykkeligt noteret at de pågældende er venterumsanbragt. I to af disse tilfælde (AP.nr. 458 og 460) er der i feltet "Detention:" skrevet J, hvilket jeg går ud fra betyder ja (til at de er detentionsanbragte), men da det samtidig udtrykkeligt er anført at de pågældende er venterumsanbragt (og hensat i VE), lægger jeg til grund at der er tale om venterumsanbringelser, og at det således er en fejl at der er skrevet J i feltet "Detention". Disse sager indgår derfor ikke i min undersøgelse.

I det sidste af de nævnte tilfælde (AP.nr. 420) er der i feltet "Detention:" skrevet N, hvilket jeg går ud fra betyder nej (til at vedkommende er detentionsanbragt). Det er dog samtidig anført at den pågældende er anbragt i D1, dvs. i det ene af detentionsrummene. Der har således så vidt ses været tale om venterumsanbringelse i et detentionsrum. Det er samtidig i teksten efter venterumsanbragt anført at den pågældende skønnedes lettere påvirket af spiritus, men da det udtrykkeligt er anført at vedkommende er venterumsanbragt (og anholdelsesgrundlaget ikke er angivet som beruselse), lægger jeg til grund at der ikke har været tale om en detentionsanbringelse (på grund af påvirkethed), men om en venterumsanbringelse (i detentionsrum).

Idet jeg i øvrigt henviser til det jeg har anført nedenfor i forbindelse med omtale af anbringelserne AP.nr. 424 og 427 om anvendelse af detentionsrum til andet end detentionsanbringelse, anmoder

jeg politimesteren om at oplyse om venterumsanbringelsen i AP.nr. 420 i et af detentionslokalerne skete på grund af manglende plads i venterummene eller af andre årsager.

Da anbringelsen som nævnt ses at være en venterumsanbringelse, indgår denne sag ikke i øvrigt i min undersøgelse.

I yderligere et tilfælde (AP.nr. 471) er der ud for ”Detention:” skrevet N, og det er videre anført at vedkommende blev hensat i V1, dvs. i et af venterummene. Der er således også i dette tilfælde så vidt ses tale om en venterumsanbringelse. Det er med håndskrift anført at den pågældende var beruset/påvirket i let grad, men da anbringelse skete i venterum, går jeg ud fra at der er tale om en venterumsanbringelse og ikke en detentionsanbringelse i venterum. Dette tilfælde indgår derfor heller ikke i min undersøgelse.

I yderligere tre tilfælde er der noteret et N i feltet ”Detention”, men i disse tilfælde er det samtidig angivet at de pågældende er anbragt i et detentionsrum. Det er ikke andre steder (ligesom i sagen AP.nr. 420) anført at der er tale om venterumsanbringelser som så er sket i detentionsrum. I et af tilfældene er det udtrykkeligt anført at den pågældende ikke var spirituspåvirket (AP.nr. 427), i det andet tilfælde er det med håndskrift påført at vedkommende var let påvirket (AP.nr. 424) mens det i det sidste tilfælde er anført at der er tale om en beruser (AP.nr. 451).

Efter § 2 i Rigspolitechefens Kundgørelse II nr. 55 af 28. marts 1994 om detentionsanbringelse af spirituspåvirkede personer må ”i almindelighed” kun spirituspåvirkede personer anbringes i detentionen. Anbringelse i detentionen af personer der ikke er spirituspåvirkede vil således undtagelsesvist kunne ske, f.eks. hvis der ikke er plads i venterum.

Da den pågældende i AP.nr. 427 ikke var påvirket af spiritus, går jeg ud fra at der ikke er tale om en detentionsanbringelse, men om en venterumsanbringelse i detentionsrum, og denne sag indgår derfor heller ikke i min undersøgelse nedenfor.

Ligesom for sagen AP.nr. 420's vedkommende beder jeg dog politimesteren om at oplyse om baggrunden for at der skete venterumsanbringelse i detentionen.

For så vidt angår sagen AP.nr. 424 anmoder jeg politimesteren om en udtalelse om hvorvidt der var tale om en detentionsanbringelse eller en venterumsanbringelse i detentionsrum og i bekræftende fald hvad baggrunden herfor var.

Da det ikke klart fremgår om der er tale om en detentionsanbringelse eller en venterumsanbringelse, indgår denne anbringelse heller ikke i min undersøgelse.

Da sidstnævnte angik en beruser, går jeg ud fra at det er en fejl at der er noteret N ud for rubrikken "Detention", og denne sag indgår derfor i min undersøgelse der således omfatter 14 anbringelser.

Jeg har noteret mig at der i alle de seks tilfælde der ikke indgår i min undersøgelse, er ført personligt tilsyn med de pågældende på samme måde som ved egentlige detentionsanbringelser, ligesom det af tre af sagerne fremgår at spørgsmålet om lægetilsyn har været overvejet.

Den elektroniske anholdelsesprotokol indeholder bl.a. felter til notering af navn, adresse, og CPR-nummer på den anholdte, dato og klokkeslæt for anholdelse, årsagen til anholdelsen/sagens art, om der er sket anbringelse i detentionen, og hvilket (detentions)lokale anbringelse er sket i, om der har været tilkaldt læge og dato og klokkeslæt for løsladelse. Der er endvidere felter til angivelse af hvem der har foretaget anholdelse og til notering af andre forhold.

Nogle af udskrifterne er kopieret sammen med fortrykte maskin-/pc-skrevne blanketter der indeholder felter til notering af nærmere angivne forhold. Der er tale om to forskellige modeller. Begge indeholder felter til angivelse af graden af påvirkethed (i begge tilfælde med fortrykte angivelser til afkrydsning af om der er tale om påvirkethed i let, middel eller svær grad, men i det ene tilfælde tillige med angivelse til afkrydsning hvis den pågældende ikke er påvirket), skader, visitation/penge, fortrykte klokkeslæt til overstregning om tidspunkter for tilsyn, bemærkninger og angi-

velse af vagthavende (ved initialer). Den ene indeholder desuden fortrykte linier til angivelse af tidspunktet for indbringelse til politistationen og for lægetilsyn.

De udskrifter der er kopieret sammen med fortrykte maskin-/pc-skrevne blanketter, er ikke afgrænset til en bestemt tidsperiode. Der ses således ikke at være tale om at politiet fra et vist tidspunkt er begyndt at anvende eller er ophørt med at anvende disse blanketter.

Jeg anmoder politimesteren om en udtalelse om anvendelsen af disse fortrykte blanketter, herunder oplysning om hvorvidt der internt er fastsat retningslinier der påbyder anvendelsen heraf ved siden af den elektroniske protokol, og hvilken af blanketterne der i så fald skal anvendes. I bekræftende fald beder jeg ligeledes om en udtalelse om hvorfor blanketterne så ikke er anvendt/vedlagt i alle tilfælde.

Af Politiets Årsberetning for 1999 fremgår det (s. 145) at der i dette år var i alt 170 detentionsanbringelser af spirituspåvirkede personer i Kalundborg politikreds. Heraf blev 85 lægeundersøgt (mens 4 blev indbragt til sygehus og 6 til hjemmet).

Nærmere regler om detentionsanbringelse er fastsat i ovennævnte kundgørelse II nr. 55 af 28. marts 1994 fra Rigspolitechefen om detentionsanbringelse af spirituspåvirkede personer.

2.1.

Efter kundgørelsens § 2 må (som nævnt ovenfor) i almindelighed kun spirituspåvirkede personer anbringes i detention.

Anbringelse af spirituspåvirkede personer i detentionen må dog kun se hvis det skønnes strengt nødvendigt, jf. kundgørelsens § 1, stk. 2.

Det er således efter kundgørelsen uden betydning i hvilken grad den pågældende er spirituspåvirket, ligesom der undtagelsesvist vil kunne ske anbringelse af personer der ikke er spirituspåvirkede (jf. § 2), men anbringelse i detentionen forudsætter i alle tilfælde at det skønnes strengt nødvendigt (§ 1, stk. 2).

I anholdelsesprotokollen i POL-SAS er der som grundlag for anholdelsen i fem tilfælde angivet beruselse (med henvisning til politivedtægten i parentes). I de øvrige ni tilfælde er anholdelsesgrundlaget angivet som værtshusuorden, gadeuorden, politivedtægten og forskellige straffelovsovertrædelser mv. I fem af disse ni tilfælde er det i feltet "Disp.type" under anholdelsesdispositioner anført at der er tale om en beruser (der er detentionsanbragt). I et tilfælde fremgår det af teksten under rubrikken vedrørende hvilket rum den pågældende blev indsat i, og af den fortrykte maskin-/pc-skrevne blanket at vedkommende var påvirket i godt middel grad. I et andet tilfælde fremgår det ved angivelse i den fortrykte maskin-/pc-skrevne blanket at den pågældende var påvirket i svær grad. I et tilfælde (AP.nr. 413) er det i teksten lige neden under rubrikken "Disp.type" anført at den pågældende skønnedes kraftigt påvirket af narko/medicin. I det sidste tilfælde (AP.nr. 410) fremgår det ikke om den pågældende var påvirket af spiritus eller andet, men det er i forbindelse med et håndskrevet notat om lægetilsynet angivet at den pågældende kan forblive i detentionen. Jeg går (således) ud fra at den pågældende var spirituspåvirket.

Jeg lægger således til grund at der i alle tilfælde på nær ét har været tale om spirituspåvirkethed. I det sidste tilfælde (AP.nr. 413) skønnedes den pågældende som nævnt kraftigt påvirket af narko og/eller medicin.

Fra en sag om et dødsfald i detentionen på Politistationen i Aalborg er jeg bekendt med at Rigspolitichefen har udtalt at kundgørelsen historisk set som udgangspunkt aldrig har omfattet andet end spirituspåvirkede personer. Rigspolitichefen har også anført at en tilbageholdt person som skønnes påvirket alene af medicin og/eller

narkotika eller af en kombination af spiritus og medicin/narkotika, efter Rigspoliti-
tichefens opfattelse bør lægeundersøges og i svære tilfælde straks indbringes til
hospital. Rigspolitichefen har samtidig tilkendegivet at denne opfattelse ikke
fremgår af kundgørelsen eller andre instruktive forskrifter for politiets arbejde.

I forbindelse med den ovennævnte sag har Justitsministeriet den 6. november
1998 oplyst over for mig at det i forbindelse med revision af kundgørelsen vil bli-
ve præciseret at en tilbageholdt person som skønnes påvirket alene af medicin/
narkotika eller af en kombination af spiritus og medicin/narkotika, skal lægeun-
dersøges og i svære tilfælde straks indbringes til hospital. Hvis anbringelse i de-
tention – efter et lægeligt skøn – herefter findes forsvarligt, skal anbringelse ske i
overensstemmelse med kundgørelsens regler.

Jeg har den 23. februar 2001 modtaget en kopi af et udkast af 8. februar 2001 til
en ny kundgørelse. Ifølge dette udkast skal der i alle tilfælde af detentionsanbrin-
gelse finde lægetilsyn sted.

Der er noteret J i feltet ”Læge” i sagen AP.nr. 413, og den pågældende blev såle-
des lægeundersøgt. Der er ikke noget notat om hvornår lægeundersøgelse fandt
sted eller om lægens bemærkninger, men det fremgår at den pågældende blev løs-
ladt ca. tre timer efter anholdelsen. Idet jeg går ud fra at lægetilsyn fandt sted in-
den for kortere tid efter anbringelsen (jf. generelt herom nedenfor), lægger jeg til
grund at lægen har ment at anbringelse i detentionen var forsvarlig.

*Jeg lægger således til grund at (opretholdelse af) anbringelsen i detentionen i dette tilfælde er i
overensstemmelse med kundgørelsens § 2.*

*Jeg lægger herefter til grund at alle anbringelserne har været i overensstemmelse med kundgørel-
sens § 2.*

Jeg har ikke i øvrigt grundlag for en nærmere efterprøvelse af om detentionsanbringelserne i de enkelte tilfælde var strengt nødvendige, jf. kundgørelsens § 1, stk. 2. Jeg går ud fra at det har været tilfældet.

Jeg lægger således også til grund at anbringelserne i alle tilfælde har været i overensstemmelse med kundgørelsens § 1, stk. 2.

2.2.

Efter kundgørelsens § 9 skal der ske lægeundersøgelse medmindre det på grundlag af den tilbageholdtes tilstand eller omstændighederne i øvrigt, f.eks. oplysninger om den tilbageholdtes færden, findes ubetænkeligt at lægeundersøgelse undlades.

Der er i ti af sagerne skrevet J i feltet "Læge" hvilket jeg går ud fra betyder at lægetilsyn er fundet nødvendigt. I tre tilfælde er der noteret N i dette felt, og i det ene af disse tilfælde (AP.nr. 455) er det udtrykkeligt i teksten nedenfor anført at lægeundersøgelse er skønnet unødvendig. Jeg lægger til grund at det af N't i de to andre tilfælde også kan udledes at lægetilsyn er overvejet, men fundet ubetænkeligt at undlade. I det sidste tilfælde er feltet ikke udfyldt, og det fremgår heller ikke i øvrigt om der var lægetilsyn efter indsættelsen i detentionen. Jeg går imidlertid ud fra at det har været tilfældet (og at det er fundet ubetænkeligt at undlade lægetilsyn), og at der således er tale om en forglemmelse med hensyn til udfyldelse af rubrikken.

I seks tilfælde er det noteret at der fandt lægetilsyn sted, men jeg går ud fra at der også fandt lægetilsyn sted i de øvrige tilfælde hvor det blev anset for nødvendigt.

Kun i ét tilfælde (AP.nr. 432) er det (ved påtegning med håndskrift) angivet hvem der forestod lægetilsynet. I fire tilfælde, herunder det lige nævnte, fremgår det på hvilket tidspunkt lægetilsynet fandt sted.

Kundgørelsen foreskriver ikke notatpligt med hensyn til spørgsmålet om overvejelser om lægetilsyn. Jeg kan til orientering for Politimesteren i Kalundborg oplyse at jeg i forbindelse med min inspektion af detentionen i Herning har henstillet til Justitsministeriet i samarbejde med Rigspolitichefen at overveje i kundgørelsen at indføre notatpligt med hensyn til dette spørgsmål. Jeg har henvist til at en sådan notatpligt vil være hensigtsmæssig med henblik på at sikre at lægetilsyn overvejes i hvert enkelt tilfælde, og med hensyn til muligheden for kontrol med at det er overvejet.

Efter drøftelser med Rigspolitichefen, Politidirektøren i København og Foreningen af Politimestre i Danmark har Justitsministeriet efterfølgende oplyst at ministeriet har taget initiativ til at der i forbindelse med en generel revision af Kundgørelse II nr. 55 af 28. marts 1994 om detentionsanbringelse af spirituspåvirkede personer indføres krav om en sådan notatpligt.

Jeg har i en opfølgingsrapport vedrørende inspektionen af detentionen i Herning taget det oplyste til efterretning.

Jeg har endvidere som nævnt modtaget et udkast til en ny kundgørelse hvor der er bestemmelser om notatpligt.

I ingen af tilfældene foreligger der blandt det materiale som jeg har modtaget, et notat fra lægen om tilsynet, men i et tilfælde har politipersonalet noteret at den pågældende kunne forblive i detentionen og i et andet tilfælde at der blev rekvireret en ambulance.

Jeg anmoder politimesteren om at oplyse om lægen udfærdiger et notat eller en erklæring om detentionstilsyn. I bekræftende fald beder jeg om kopi af notaterne/erklæringerne vedrørende de ovennævnte tilfælde med lægetilsyn.

Der er ikke i kundgørelsen fastsat tidsmæssige bestemmelser inden for hvilke der skal ske tilkaldelse af eller undersøgelse ved læge.

Formålet med bestemmelserne om lægetilsyn er at vurdere om det er forsvarligt at lade den detentionsanbragte være anbragt i detentionen, eller om der eventuelt skal ske indlæggelse. Dette forudsætter at tilkaldelse af læge og undersøgelse af den detentionsanbragte sker snarest muligt efter indbringelsen.

Det er som nævnt i fire af tilfældene med lægetilsyn angivet hvornår dette tilsyn fandt sted, men i ingen af tilfældene fremgår det hvornår lægen blev tilkaldt. Jeg går ud fra at lægetilkald sker umiddelbart efter indbringelsen.

Anholdelsestidspunktet fremgår af sagerne, men ikke tidspunktet for fremstillingen for vagthavende og hensættelsen i detentionen. I de fire tilfælde hvor tidspunktet for lægetilsynet er angivet, er lægetilsyn sket henholdsvis to timer og 40 minutter efter anholdelsen (AP.nr. 410), godt halvanden time efter anholdelsen (AP.nr. 425), 45 minutter efter anholdelsen (AP.nr. 432 hvor der blev rekvireret ambulance), og knap to timer efter anholdelsen (AP.nr. 441).

Jeg beder politimesteren om – såfremt det ikke fremgår af de eventuelle notater/erklæringer som jeg har anmodet om ovenfor – at oplyse hvornår lægetilsyn fandt sted i de øvrige seks tilfælde (AP.nr. 413, 442, 456, 457, 468 og 469). Jeg går som nævnt ovenfor ud fra at lægetilkald sker umiddelbart efter indbringelsen, men da tidspunkterne herfor ikke fremgår, beder jeg endvidere om oplysning om hvornår der er sket lægetilkald (eller indbringelse) i sagerne (alle ti), og om kopi af eventuelt skriftligt materiale til belysning heraf.

Endelig beder jeg politimesteren om at oplyse nærmere om den fremgangsmåde der følges ved tilkald af læge, herunder om hvilke aftaler med læger der måtte være indgået med henblik på gennemførelse af tilsyn med detentionsanbringelse snarest muligt efter indsættelsen i detentionen. Jeg henviser i den forbindelse til Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 2. december 1997 til samtlige politimestre og Politidirektøren i København hvori ministeriet har henstillet at der indgås lokale aftaler hvor dette er nødvendigt for effektivt at sikre det foreskrevne lægetilsyn ved detentionsanbringelse.

2.3.

Efter kundgørelsens § 12 skal der hurtigst muligt og inden anbringelse i detentionsrum iværksættes, indhentes oplysninger om den tilbageholdte i kriminalregistret med henblik på f.eks. skærpet tilsyn, eventuelle sygdomme mv.

I forbindelse med opfølgning af min inspektion af detentionen i Esbjerg udtalte Politimesteren i Esbjerg at bestemmelsen i kundgørelsens § 12 efter indførelsen af POL-SAS i alle landets politikredse efter hans opfattelse er forældet. Han henviste yderligere til at lægelige oplysninger ikke registreres i kriminalregistret.

Jeg tog det oplyste til efterretning. Jeg udtalte endvidere at jeg gik ud fra at Rigspolitichefen og Justitsministeriet er opmærksom på disse forhold og lader dette indgå i grundlaget for den generelle revision af kundgørelsen.

Der er et felt "KR" som jeg går ud fra sigter til kriminalregistret. I et tilfælde (AP.nr. 469) er der skrevet J i dette felt, og i et andet tilfælde (AP.nr. 457) er der skrevet N i feltet. I de øvrige tilfælde er feltet ikke udfyldt. Der er endvidere et felt "KR.dato" som er udfyldt i alle tilfælde på nær et (AP.nr. 441). Det fremgår ikke om det skyldes at der ikke er sket forespørgsel i dette tilfælde, eller der blot er tale om en forglemmelse med hensyn til at gøre notat herom. Idet jeg går ud fra at det er sidstnævnte der gør sig gældende, og idet jeg går ud fra at der uanset at der er

skrevet N i feltet i sagen AP.nr. 457, er sket forespørgsel i kriminalregistret da feltet "KR.dato" er udfyldt, lægger jeg til grund at der (rutinemæssigt) har været foretaget forespørgsel i kriminalregistret om den pågældende i alle tilfælde.

2.4.

Efter kundgørelsens § 13, stk. 1, skal der inden anbringelse i detentionen ske visitation i overværelse af vagthavende. Ved visitationen skal der som hovedregel medvirke to polititjenestemænd som hver for sig skal foretage en fuldstændig undersøgelse af den tilbageholdte. Den tilbageholdte skal fratages alle genstande som kan benyttes til at volde skade på den pågældende selv, på andre personer eller på ting. Herudover skal bl.a. samtlige lommer tømmes, og de bør krænges ud hvis det er muligt. Efter bestemmelsens stk. 2 må en egentlig visitation kun foretages af personer af samme køn som den der visiteres.

I forbindelse med min inspektion af detentionen i Nykøbing Falster udtalte jeg at jeg – da formålet med visitation forud for indsættelse i detentionen er at sikre at den pågældende fratages alle genstande som kan benyttes til at volde skade – går ud fra at der efter bestemmelsen i § 13 altid er pligt til at foretage en egentlig visitation (i form af beføling af den "indre" beklædning), og at det således ikke er tilstrækkeligt med en overfladisk visitation af den ydre beklædning. Jeg forstår herefter sondringen i § 13 mellem visitation og egentlig visitation sådan at bestemmelsen i § 13, stk. 2, om egentlige visitationer alene har til hensigt at angive at der skal være kønsfællesskab mellem den der foretager denne del af visitationen, og den der visiteres.

Efter bestemmelsen i § 13, stk. 3, skal penge og værdigenstande der fratages en tilbageholdt, noteres, f.eks. i anholdelsesprotokollen.

POL-SAS indeholder ikke felter specielt til angivelse af visitation, men i et tilfælde er det i feltet ”Tekst” under anholdelsesdispositioner angivet at den pågældende var i besiddelse af 509 kr. Jeg udleder heraf at der er sket visitation.

I seks andre tilfælde er det angivet i den fortrykte blanket eller med håndskrift på udskriften fra POL-SAS at der er frataget et nærmere angivet beløb i penge. I to tilfælde er der i den fortrykte blanket noteret % ud for angivelsen af visitation, hvilket jeg går ud fra betyder at der er sket visitation, men at der ikke var nogen penge eller andre værdigenstande at fratage. I et af disse to tilfælde er det i øvrigt anført at den pågældende havde effekter i gangen.

Selv om der ikke fremgår noget om visitation i de øvrige fem tilfælde, går jeg ud fra at der har fundet visitation sted, men at der ikke har været penge eller andre værdigenstande at fratage idet jeg går ud fra at der ellers ville være gjort notat herom, jf. § 13, stk. 3. For så vidt angår de seks tilfælde hvor det er noteret at der er frataget penge, går jeg endvidere ud fra at der ikke blev fundet andre værdigenstande idet jeg går ud fra at det ellers havde været noteret.

Det fremgår ikke om visitation er sket i overværelse af vagthavende, om der som hovedregel medvirkede to polititjenestemænd ved visitationen, eller om der er sket en egentlig visitation.

Jeg beder politimesteren om at redegøre for praksis med hensyn til visitation forud for indsættelse i detentionen. Hvis politimesteren har notater om visitation i de sager hvor det ikke fremgår at der skete visitation, beder jeg om at modtage kopi heraf.

Da det ikke fremgår hvem der forestod visitationerne, er det ikke muligt for mig at kontrollere om de blev foretaget af personer af samme køn som den der blev visiteret.

I tre tilfælde (AP.nr. 425, 441 og 443) var der tale om detentionsanbringelse af kvinder.

Hvis der er sket en egentlig visitation i disse tre tilfælde, beder jeg om hvis muligt at få oplyst om denne del af visitationen blev foretaget af kvindeligt personale.

I ingen tilfælde har den detentionsanbragte kvitteret for modtagelsen af de fratagne penge (eller eventuelle fratagne effekter). Der er heller ingen bestemmelser i kundgørelsen der foreskriver at den tilbageholdte skal kvittere, men fra mine inspektioner af andre detentioner er jeg bekendt med at der følges en praksis med kvittering de fleste steder.

Jeg anmoder om at politimesterens redegørelse om praksis med hensyn til visitation tillige omfatter dette spørgsmål.

2.5.

Efter § 17, stk. 1, skal der ske et effektivt tilsyn med detentionsanbragte personer. Tilsyn skal efter bestemmelsens stk. 4 ske så hyppigt som den indsattes tilstand gør det nødvendigt, og "så vidt muligt" mindst en gang hver halve time. Når der har været foretaget tilsyn, skal dette noteres med angivelse af klokkeslæt og underskrift eller initialer, jf. stk. 5. Overvågning af detentionsrum med tekniske hjælpemidler, herunder tilsyn der alene foretages ved at kigge gennem spionøjet i døren til detentionsrummet, kan anvendes som supplement til det i stk. 4 foreskrevne tilsyn, men kan ikke træde i stedet herfor, jf. stk. 6.

Jeg er bekendt med at der for nogle (andre) politikredses vedkommende har været etableret en forsøgsordning med elektronisk overvågning til delvis erstatning for det personlige tilsyn, jf. Rigspolitichefens skrivelse af 26. januar 1996 til de på-

gældende politikredse. Justitsministeriet har i brev af 6. november 1998 oplyst at ministeriet – som resultat af drøftelserne på et afholdt møde den 7. oktober 1998 – har tiltrådt Rigspolitichefens indstilling om at forsøgsordningen gøres permanent og udvides til at omfatte samtlige politiets detentionslokaler der er udstyret med et moderne lytte- og overvågningsudstyr. Justitsministeriet har endvidere oplyst at ministeriet som en følge heraf har taget initiativ til udarbejdelse af nærmere forskrifter for ordningen i forbindelse med en generel revision af Kundgørelse II nr. 55 af 28. marts 1994. Jeg har som nævnt ovenfor modtaget et udkast til en ny kundgørelse hvor det er beskrevet.

Af anholdelsesprotokollen i POL-SAS fremgår dato og klokkeslæt for anholdelse og løsladelse.

I anledning af at jeg i den foreløbige rapport anførte at der (i de udskrifter som jeg havde modtaget fra POL-SAS) dog i to tilfælde manglede oplysning om løsladestidspunktet, hvilket jeg gik ud fra skyldes en fejl, har Politimesteren i Kalundborg i brevet af 18. april 2001 anført at løsladestidspunkterne i de to tilfælde (AP.nr. 451 og 459) fremgår af den elektroniske journal. Heraf fremgår at løsladestidspunkterne var henholdsvis kl. 7.15 og 01.40. Om den manglende angivelse i de udskrifter som jeg modtog vedrørende de to tilfælde, her Politimesteren i Kalundborg anført følgende:

”Når det ikke fremgik af de print af anholdelserne der tidligere er fremsendt herfra til ombudsmanden, skyldes det formentlig, at der alene er taget kopi af de print af anholdelserne der trækkes medens personen er anholdt, og hvorpå vagthavende bl.a. skriver diverse optegnelser, f.eks. om tilsyn. Der er således formentlig ikke trukket nye aktuelle print indeholdende oplysning om løsladelsen”.

Politimesteren har vedlagt en redegørelse af 20. april 2001 fra en politikommissær hvori proceduren i forbindelse med opdatering mv. i POL-SAS er angivet. Ligeledes har politimesteren vedlagt nye udskrifter fra den 19. april 2001 vedrørende de pågældende anbringelser og samtidig beklaget at det ikke var sket tidligere. Jeg

forstår det sådan at politimesteren har beklaget at de udskrifter som jeg modtog i forbindelse med inspektionen, ikke var opdaterede.

Det fremgår af redegørelsen af 20. april 2001 at (bl.a.) løsladelsestidspunktet normalt både anføres i den elektroniske anholdelsesprotokol og manuelt ved påførsel på den udskrift som er printet ud tidligere.

Der er således i de to tilfælde tale om forglemmelse med hensyn til påførsel på udskrifterne, men anmeldelsestidspunktet er anført i den elektroniske protokol.

Derimod fremgår det som tidligere nævnt ikke hvornår vedkommende er indbragt til stationen og indsat i detentionen.

Der er i alle tilfælde gjort notat om tilsyn.

Notatet om tilsyn er foretaget ved angivelse af klokkeslæt for hvert tilsyn, i de tilfælde hvor der er anvendt fortrykte blanketter ved fortrykte angivelser af tidspunktet (kl. 0000, 0030, 0100 osv.) der herefter er overstreget når tilsynet er udført. I ingen tilfælde er der angivet underskrift eller initialer ud for tilsynene (men i enkelte tilfælde er der angivet initialer til slut efter sidste tilsyn/løsladelsestidspunktet). I de fortrykte blanketter er der ikke fortrykte rubrikker til angivelse af underskrift eller initialer på den der foretog tilsynet.

Det er beklageligt at der i ingen tilfælde er angivet underskrift eller initialer ved tilsynene og således ikke er forholdt i overensstemmelse med kundgørelsens § 17, stk. 4, på dette punkt.

På grund af de manglende oplysninger om indbringelsestidspunktet og tidspunktet for indsættelsen i detentionen er det ikke muligt at se om første tilsyn efter indsættelsen er sket inden for 30 minutter. Ved min vurdering af om første tilsyn er sket

i overensstemmelse med kundgørelsens § 17, stk. 4, har jeg taget hensyn til at der medgår tid til indbringelse til stationen og visitation inden indsættelse i detentionen.

I et tilfælde ligger første noterede tilsyn ifølge tilsynsnotaterne knap to timer efter anholdelsen (AP.nr. 413). Gerningstidspunktet (og –stedet ved angivelse af vejnavn) er anført, og det fremgår heraf at der forløb 35 minutter fra gerningstidspunktet til anholdelsen som jeg går ud fra er sket på gerningsstedet. Da der ved udarbejdelsen af den foreløbige rapport ikke forelå yderligere oplysninger, anførte jeg at der ikke af de foreliggende oplysninger kunne udledes noget præcist om transporttid fra gerningsstedet til politistationen, ligesom det ikke fremgik om transporten skete i umiddelbar forlængelse af anholdelsen. Jeg anførte herefter at der umiddelbart syntes at være tale om at der for denne sags vedkommende var forløbet længere end 30 minutter fra indsættelsen i detentionen til første tilsyn.

Politimesteren i Kalundborg har i brevet af 18. april 2001 oplyst at anholdelsen skete i forbindelse med et færdselsuheld, og at patruljen på grund af dispositioner på uheldstedet først kørte derfra med anholdte kl. 14.40. Patruljen kørte direkte til Kalundborg Sygehus hvor der i perioden fra kl. 15.00 til 15.35 blev forsøgt udtaget blodprøve. Herefter kørte patruljen til politistationen hvor anholdte blev fremstillet for vagthavende kl. 15.40. Første detentionstilsyn kl. 16.10 var således 30 minutter efter fremstillingen for vagthavende.

Første tilsyn er således i denne sag sket i overensstemmelse med kundgørelsen.

I de øvrige tilfælde er der maximalt gået op til 45 minutter efter anholdelsen hvilket jeg – henset til tid til indbringelse, fremstilling for vagthavende og visitation – lægger til grund er i overensstemmelse med kundgørelsen.

Der er således i alle tilfælde forholdt i overensstemmelse med kundgørelsen ved første tilsyn efter detentionsanbringelsen.

I alle tilfælde er notat om senere tilsyn ført med højst 30 minutters interval. I de tilfælde hvor der er anvendt fortrykte blanketter, er der som nævnt tale om fortrykte tidspunkter der er overstreget og hvorefter tilsyn er sket med præcis 30 minutters mellemrum. I de øvrige tilfælde på nær et (AP.nr. 413) er tilsyn ligeledes sket med præcis 30 minutters mellemrum og – ligesom ved anbringelserne med fortrykte tidspunkter – klokken hel og halv. (Ved anbringelsen AP.nr. 413 var de i alt tre tilsyn, henholdsvis kl. 16.10, 16.45 og 17.15, inden den pågældende blev løsladt kl. 17.40). Der synes således ikke på noget tidspunkt at have været forhold der har bevirket at tilsyn ikke har kunnet foretages med højst/præcis 30 minutters mellemrum, eller præcis kl. halv og hel (se dog bemærkningerne nedenfor vedrørende sagen AP.nr. 457).

Dette kan umiddelbart virke påfaldende.

Løsladelsestidspunktet er som nævnt ovenfor (efter modtagelsen af politimesterens brev af 18. april 2001) angivet i alle sager.

Med hensyn til vurdering af sidste tilsyn i forhold til løsladelsen (i de øvrige sager) er jeg opmærksom på at der fra det tidspunkt hvor den pågældende udtages af detentionen, og til vedkommende løslades, medgår tid til udlevering af eventuelle fratagne effekter og penge mv., til eventuelt toiletbesøg og til eventuel afhøring.

I et tilfælde er seneste tilsyn ifølge noteringerne sket fem minutter efter at den pågældende blev løsladt (AP.nr. 457) hvilket jeg går ud fra enten skyldes en overstregningsfejl, eller at den pågældende blev løsladt i forbindelse med det tilsyn der

ifølge den fortrykte blanket skulle have fundet sted fem minutter efter det angivne løsladelsestidspunkt, men som faktisk fandt sted tidligere.

I et andet tilfælde (AP.nr. 441) er løsladelse sket godt en time efter sidste tilsyn. Om denne sag har politimesteren i Kalundborg i brevet af 18. april 2001 oplyst at den tilbageholdte efter udtagelse af detention blev transporteret til et Forsorgshjem i Slagelse. Det løsladelsestidspunkt der er angivet i sagen, er tidspunktet for afleveringen af den pågældende på forsorgshjemmet. Da køretiden fra Kalundborg til Slagelse er ca. ½ time, er der derfor højst gået 30 minutter fra sidste tilsyn til løsladelsen. I sagen med AP.nr. 451 gik der 45 minutter fra sidste tilsyn til løsladelsestidspunktet, hvilket jeg - henset har tid til udlevering af effekter mv. jf. ovenfor - anser for at være i overensstemmelse med kundgørelsen. I de øvrige tilfælde er der maksimalt gået 30 minutter mellem sidst noterede tilsyn og løsladelsen (i et tilfælde indlæggelse på hospital).

Der er således i alle tilfælde forholdt i overensstemmelse med kundgørelsens § 17, stk. 4, i den sidste del af anbringelsen indtil løsladelsen.

Der er ikke i nogen af sagerne i forbindelse med tilsynsnotatet gjort notat om den indsattes tilstand, men i nogle tilfælde er der gjort notat om andre forhold (primært skader).

Efter kundgørelsens § 17, stk. 8, kan der i politikredsene fastsættes lokale bestemmelser om tilsynets forløb.

Jeg anmoder politimesteren om at oplyse om der er fastsat sådanne lokale bestemmelser og i givet fald sende mig en kopi heraf.

2.6.

Efter kundgørelsens § 18 skal tidspunktet for løsladelse fremgå af anholdelsesprotokollen. Det fremgår som tidligere nævnt i alle tilfælde.

2.7.

Efter § 19 i kundgørelsen skal den pågældende inden han/hun forlader politistationen, vejledes om mulighederne for alkoholafvænning og -behandling. Rigspolitichefen har udarbejdet en pjece herom der er omtalt i Rigspolitichefens cirkulæreskrivelse af 24. november 1987.

Justitsministeriet har i en udtalelse af 1. september 1998 i forbindelse med min inspektion af detentionen i Herning oplyst at der kan være behov for en revision af Rigspolitichefens pjece (der er fra oktober 1987), og at ministeriet vil tage spørgsmålet herom op over for Rigspolitichefen.

Efter bestemmelsen i § 19 har politiet en forpligtelse til at vejlede alle detentionsanbragte om mulighederne for alkoholafvænning og -behandling. Vejledning vil kunne ske mundtligt og/eller skriftligt (ved udlevering af den nævnte pjece eller andre pjecer om spørgsmålet).

Særlige forhold kan dog gøre at vejledning i et konkret tilfælde helt eller delvist kan undlades. Jeg sigter her til tilfælde hvor den pågældende ved tidligere lejligheder har modtaget vejledning, og til tilfælde hvor den detentionsanbragte udviser direkte modvilje mod at blive vejledt – eventuelt i form af udlevering af en pjece.

Det er i flere tilfælde anført at vejledning er udleveret, men jeg går ud fra at det sigter til vejledningen til anholdte og ikke den skriftlige vejledning om mulighederne for alkoholafvænning og -behandling. Jeg henviser også til at der som

nævnt under pkt. 1 ikke var en sådan vejledning tilgængelig ved visitationsskranken.

Det fremgår ikke om der i nogen tilfælde er givet (mundtlig eller skriftlig) vejledning om alkoholafvænning og -behandling.

Under inspektionen blev det oplyst af den vagthavende – som kun havde været der i kort tid – at han mundtligt vejledte alle detentionsanbragte om mulighederne for alkoholafvænning og -behandling. Han kunne ikke udtale sig på de andre vagthavendes vegne.

Jeg anmoder på denne baggrund politimesteren om at oplyse om den praksis der følges med hensyn til iagttagelse af kundgørelsens § 19.

Jeg går endvidere ud fra at politimesteren vil indhente skriftligt informationsmateriale således at det også kan tilbydes de tilbageholdte.

Til orientering for Politimesteren i Kalundborg kan jeg oplyse at jeg i forbindelse med min inspektion af detentionen i Herning anførte at det – ligesom med hensyn til spørgsmålet om lægetilsyn – efter min opfattelse vil være hensigtsmæssigt at der også gøres notat om vejledning efter kundgørelsens § 19. Jeg anførte endvidere at dette kan ske i forbindelse med det notat der efter kundgørelsens § 18, 2. pkt., skal gøres om løsladelsestidspunktet.

Jeg henstillede til Justitsministeriet også at overveje at indføre notatpligt vedrørende dette forhold. Jeg udbad mig underretning om hvad der videre skete i den anledning.

Justitsministeriet har efter drøftelserne med bl.a. Rigspolitichefen herefter taget initiativ til at der ved revisionen af kundgørelsen også indføres krav om notat vedrørende dette forhold.

Jeg har i forbindelse med min inspektion af detentionen i Herning taget det oplyste til efterretning. I det udkast til en ny kundgørelse som jeg har modtaget, er der indført en sådan notatpligt.

3. Opfølgning

Jeg beder om at politimesterens udtalelser mv. tilbagesendes gennem Justitsministeriet som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

4. Underretning

Denne rapport sendes til Politimesteren i Kalundborg, Justitsministeriet, Rigspolitichefen og Folketingets Retsudvalg.

Lennart Frandsen
Inspektionschef